

عنوان مقاله:

بررسی اندازه ذرات تلماسه ها و کاربرد آن در منشایایی رسوبات امتداد گسل اهواز

محل انتشار:

مجله تحقیقات مرتع و بیابان ایران، دوره 24، شماره 4 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

زینب گندمی - دانش آموخته کارشناسی ارشد آبخیزداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

امیرحسین چرخایی - دانشیار، پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

حسن محسنی - دانشیار، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

منچهر امیری - عضو هیات علمی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

در نواحی بیابانی ایران دلیل موقعیت خاص جغرافیایی، فیزیوگرافی و حاکمیت شرایط اقلیمی خشک، فرسایش بادی غالب بوده و بیش از ۳۰ میلیون هکتار در سیطره تپه ها و پهنه های ماسه ای و اراضی بدون پوشش گیاهی هستند. خصوصیات دانه بندی یکی از ویژگی های مهم در اغلب مطالعات فرسایش بادی و یکی از پارامترهای مهم در مکانسیم حرکت، انتقال و ترسیب و گسترش تلماسه ها است؛ بنابراین آنالیز اندازه ذرات، کاربرد مهمی در منشایایی رسوبات، تاریخچه انتقال و رسوبگذاری دارد. با توجه به وسعت زیاد تلماسه در استان خوزستان، ضروری است که بررسی جامع و به هنگامی از تپه های ماسه ای استان و تعیین همبستگی این مشخصات با سایر ویژگی های مورد نیاز چون مسافت حمل انجام گیرد. بنابراین در این تحقیق با برداشت بیش از ۲۰۰ نمونه سطحی از تلماسه ها در راستای شمال غربی به جنوب شرقی، خصوصیات دانه بندی تپه های ماسه ای خوزستان مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا براساس گسل اهواز استان را به دو نیمه غربی و شرقی تقسیم کرده، مقایسه پارامترهای میانگین قطر ذرات، دامنه تغییرات ذرات، متوسط جورشدگی، متوسط کج شدگی و سپس متوسط فاصله حمل ذرات مورد تحلیل و سپس کل نمونه ها برای پارامترهای یاد شده در راستای بخش غربی شرقی مورد بررسی مجدد قرار گرفتند. نتایج نشان داد دامنه قطر ذرات در تپه های ماسه ای غرب رودخانه کرخه بین ۱۴/۲-۸۷/۲ فی (۱۳۶ تا ۲۲۶ میکرون) و در شرق بین ۱۶/۲-۰۵/۳ فی (۱۲۰ تا ۲۲۳ میکرون) متغیر است. جورشدگی ذرات در نمونه های تپه های ماسه ای خوب و نسبتاً خوب بوده است (۰-۷۱/۰ تا ۳۵/۰ فی) و کج شدگی قطر ذرات در محدوده تپه های ماسه ای اغلب به طرف ذرات ریز و به عبارت دیگر کج شدگی مثبت در مقیاس فولک (۱/۰ تا ۱ فی) نشان می دهند. متوسط فاصله حمل دارای ۴ رده، شامل ۳، ۵/۱۲، ۳۵ و ۱۲۵ کیلومتر است که نشان دهنده فاصله حمل بین ۲۰ تا ۵۰ کیلومتر و متوسط فاصله جابجایی ۳۵ کیلومتر در تپه های ماسه ای غرب گسل اهواز است. در تپه های ماسه ای شرق گسل اهواز نیز فاصله حمل بین ۵۰ تا ۲۰۰ کیلومتر و متوسط فاصله جابجایی ۱۲۵ کیلومتر می باشد. براساس مطالعات دانه بندی منشاء ذرات تپه های ماسه ای استان خوزستان نزدیک و یا محلی بوده و منشاء بیشتر ذرات در قطاع شمال غربی و غرب می باشد.

کلمات کلیدی:

دانه بندی، تپه های ماسه ای، توزیع اندازه ذرات، جورشدگی، بیابانزایی، خوزستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1631268>

